

หลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง

ชื่อหลักสูตรการปลูกและขยายพันธุ์มะนาว จำนวน ๓๕ ชั่วโมง
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอห้วยน้ำใหญ่

ความเป็นมา

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมาก เพราะจะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นการแก้ปัญหาระบบการว่างงานและส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจชุมชน ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นดังกล่าว รัฐบาลโดยการนำของ ท่านพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ทำแผนแม่บทยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) กำหนดเป้าหมาย พื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๕) ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๗๐) และ ๑๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๗๕) ให้ได้ร้อยละ ๑๐, ๑๒ และ ๑๕ ของพื้นที่ประเทศคิดเป็นเนื้อที่ ๓๒.๓๕ ๓๘.๘๒ และ ๔๘.๕๓ ล้านไร่ตามลำดับ ซึ่งพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ ในปัจจุบัน มีเพียง ๒๖.๗๘ ล้านไร่ ประกอบด้วยสวนป่าไม้เศรษฐกิจ ๔.๗๒ ล้านไร่ และสวนป่าไม้ยางพารา ๒๒.๐๖ ล้านไร่ ซึ่งในการเพิ่มป่าเศรษฐกิจนั้น ภาครัฐได้กำหนดให้มีการส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจ ในที่ดินกรรมสิทธิ์ และสามารถตัดขายได้รวมถึงส่งเสริมการปลูกต้นไม้ในพื้นที่ราชการต่าง ๆ โดยได้กำหนด ทิศทางการส่งเสริมการปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจให้กับเกษตรกรที่สนใจ และหันมาให้ความสำคัญกับ การปรับเปลี่ยนอาชีพจากการปลูกพืชเชิงเดี่ยว มาปลูกไม้มีค่าทางเศรษฐกิจควบคู่ หรือเป็นอาชีพหลักแทน อีกทั้งยังกำหนดแนวทางทั้งด้านการส่งเสริม การตลาด และอำนวยความสะดวกในการขออนุญาตต่างๆ ที่จะพัฒนา ๕ ศักยภาพของพื้นที่ใน ๕ กลุ่มอาชีพใหม่ให้สามารถแข่งขันได้ใน ๕ ภูมิภาคหลักของโลก “รู้เขา รู้เรา เถาทัน เพื่อแข่งขันได้ในเวทีโลก” ตลอดจนกำหนดภารกิจที่จะยกระดับการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่ม ศักยภาพและขีดความสามารถให้ประชาชนได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ ที่มั่นคงโดยเน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมี คุณภาพ ทั้งถึงและเท่าเทียมกัน ประชาชนมีรายได้ มั่นคง มั่งคั่ง และมีงานทำอย่างยั่งยืน มีความสามารถ แข่งขันแข่งขัน ทั้งในระดับภูมิภาคอาเซียน และระดับโลก ซึ่งจะเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตในรูปแบบใหม่ ที่สร้างความมั่นคงให้แก่ ประชาชนและประเทศชาติ มนุษย์และสัตว์ต่าง ๆ ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ถ้าขาดพืช เมื่อปราศจากพืช สัตว์ต่าง ๆ รวมทั้งมนุษย์ก็จะตายไปด้วย ซึ่งแตกต่างจากพืชที่สร้างอาหารเองได้ สัตว์และคนไม่สามารถสร้างอาหารเองได้ดังนั้น จำเป็นต้องอาศัยพืชเพื่อการดำรงชีวิตอยู่ เราได้อาศัยพืชระดับโลกให้สวยงาม นอกจากนี้มีผักผลไม้ช่วยสร้างรสชาติให้ อาหาร มีธัญพืชช่วยให้แบ่งและคาร์โบไฮเดรตแก่นมนุษย์และสัตว์ต่าง ๆ พืชให้ชีวิตไม่เพียงแก่คนและสัตว์เท่านั้น พืชยังให้ชีวิตแก่สภาพแวดล้อมต่าง ๆ รวมทั้งแมลง จุลินทรีย์ด้วย ทำให้ความเจริญแผ่ไปยังส่วนต่าง ๆ ของโลก พืชจึงเป็นสิ่งที่ช่วยให้สิ่งที่มีชีวิตดำรงชีวิตอยู่ได้ ในภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน อาชีพการเกษตร โดยเฉพาะการผลิตพืชมีความจำเป็นและสำคัญยิ่ง ประเทศไทย ที่มีสภาพแวดล้อมและปัจจัยที่เหมาะสมต่อการเกษตรจะได้เปรียบเพราะสามารถที่จะผลิตอาหารสำหรับเลี้ยงพลเมือง และส่งเป็นสินค้าออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศได้ ซึ่งสัมพันธ์กับความจำเป็นที่จะต้องดูแลสุขภาพของ ตนเองและช่วยดูแลสุขภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งสามารถเป็นอาชีพได้ โดยมีความสำคัญ ดังนี้

๑. การปลูกและขยายพันธุ์มะนาว ก่อให้เกิดรายได้ต่อเกษตรกรและครอบครัว
๒. การปลูกและขยายพันธุ์มะนาว ทำให้มีครอบครัวประหยัดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน
๓. การปลูกและขยายพันธุ์มะนาว ทำให้เกิดการสร้างงานในท้องถิ่น

จากข้อมูลดังกล่าว กศน.อำเภอห้วยใหญ่ จังหวัดมุกดาหาร จึงได้จัดทำหลักสูตรการปลูกและขยายพันธุ์มะนาว เพื่อให้ประชาชนได้มีมะนาวเพื่อบริโภคในชีวิตประจำวัน

หลักการของหลักสูตร

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาอาชีพเพื่อการมีงานทำ กำหนดหลักการไว้ดังนี้

๑. เป็นหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ ๕ ด้าน ได้แก่ ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพภูมิประเทศ และทำเลที่ตั้งของแต่ละประเทศ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่

๒. มุ่งพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพทั่วถึงและเท่าเทียมกัน สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง และเป็นบุคคลที่มีวินัยเปี่ยมไปด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม

๓. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย

๔. เน้นการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสามารถนำไปประกอบอาชีพ ให้เกิดรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนในอาชีพ

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตร ทฤษฎีใหม่(การปลูกและขยายพันธุ์มะนาว)

๒. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ ในการปลูกและขยายพันธุ์มะนาวเป็นอาชีพได้ อย่างมีคุณธรรม

กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป

ระยะเวลา ระยะเวลาเรียนหลักสูตรการปลูกและขยายพันธุ์มะนาว จำนวน ๓๕ ชั่วโมง แบ่งออกเป็นภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ ดังนี้

ทฤษฎี จำนวน ๑๕ ชั่วโมง

ปฏิบัติ จำนวน ๒๐ ชั่วโมง

รวมระยะเวลาเรียน จำนวน ๓๕ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างเนื้อหา หลักสูตรการปลูกและขยายพันธุ์มะนาว ประกอบไปด้วยเนื้อหา จำนวน ๔ บทดังนี้

บทที่ ๑. ช่องทางการประกอบอาชีพการปลูกและขยายพันธุ์มะนาว (ทฤษฎี ๕ ชั่วโมง)

เรื่องที่ ๑.๑ บอกความสำคัญของการประกอบอาชีพการปลูกและขยายพันธุ์มะนาว

เรื่องที่ ๑.๒ บอกความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการปลูกและขยายพันธุ์มะนาว ได้แก่ ทุน
การตลาด แรงงานวัสดุอุปกรณ์ ทำเลที่ตั้ง บรรจุที่บ่มต่อ และขนส่ง

เรื่องที่ ๑.๓ แหล่งเรียนรู้

เรื่องที่ ๑.๔ บอกทิศทางการประกอบอาชีพจำหน่ายมะนาว

บทที่ ๒ ทักษะการประกอบอาชีพการปลูกและขยายพันธุ์มะนาว (ทฤษฎี ๕ ชั่วโมง)

เรื่องที่ ๒.๑ เตรียมการประกอบอาชีพการปลูกและขยายพันธุ์มะนาว ได้แก่ สถานที่/พื้นที่
องค์ประกอบของพืชวัสดุ อุปกรณ์ และความรู้ที่เกี่ยวข้องได้

เรื่องที่ ๒.๒ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการขยายพันธุ์มะนาว

- จรรยาบรรณของผู้ประกอบอาชีพ
- การคัดเลือกพันธุ์มะนาวชนิดต่างๆ
- ลักษณะของพันธุ์มะนาวที่เจริญเติบโตได้ดีในพื้นที่
- การใช้ปุ๋ยที่เหมาะสม

เรื่องที่ ๒.๓ สามารถปลูกและขยายพันธุ์มะนาวได้

เรื่องที่ ๒.๔ สามารถดูแลรักษาและจำหน่ายได้

บทที่ ๓ ขั้นตอนการขยายพันธุ์มะนาว (ทฤษฎี ๕ ชั่วโมง/ปฏิบัติ ๑๐ ชั่วโมง)

เรื่องที่ ๓.๑ การจัดเตรียมพื้นที่ปลูก

เรื่องที่ ๓.๒ การให้น้ำและปุ๋ย

เรื่องที่ ๓.๓ โรคและศัตรูของพืชและการป้องกัน

เรื่องที่ ๓.๔ การดูแลฝึกในระยะต่างๆ

บทที่ ๔ การบริหาร จัดการในการ ประกอบอาชีพการปลูกและขยายพันธุ์มะนาว (๑๐ ชั่วโมง)

เรื่องที่ ๓.๑ สามารถบริหารจัดการ การขยายพันธุ์มะนาวได้ - ควบคุมคุณภาพ - ลดต้นทุน - แผนการผลิต

เรื่องที่ ๓.๒ สามารถจัดการ การตลาดในการปลูกและขยายพันธุ์มะนาวได้ - ทำฐานข้อมูล -
ประชาสัมพันธ์ - กระจายการผลผลิต - วางแผนการตลาด

เรื่องที่ ๓.๓ สามารถจัดการความเสี่ยงได้

เรื่องที่ ๓.๔ สามารถวางแผนการดำเนินงานได้

การจัดกระบวนการเรียนรู้

๑. การบรรยาย

๒. การสาธิต ทดลอง

๓. การฝึกปฏิบัติจริง

๔. ศึกษาจากผู้รู้และวิทยากร

สื่อการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนรู้ ใช้สื่อการเรียนรู้ที่หลากหลาย ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อบุคคล ภูมิปัญญา แหล่งเรียนรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ชุมชน และแหล่งเรียนรู้อื่นๆ

การวัดและประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
๒. การประเมินผลงานระหว่างเรียนจากการปฏิบัติ ได้ผลงานที่มีคุณภาพสามารถสร้างรายได้ และจบหลักสูตร

เงื่อนไขการจบหลักสูตร

๑. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐

หมายเหตุ สถานศึกษาสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ ได้ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันโรคโควิด-๑๙ อย่างเคร่งครัด

เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร

๑. หลักฐานการประเมินและแบบรายงานผลการจบหลักสูตรการจัดการศึกษาต่อเนื่อง
๒. ทะเบียนคุมเกียรติบัตร หรือทะเบียนคุมใบสำคัญผู้ผ่านการเรียน
๓. เกียรติบัตร หรือใบสำคัญผู้ผ่านการเรียน ออกโดยสถานศึกษา

รายละเอียดโครงสร้างหลักสูตร
หลักสูตรการปลูกและขยายพันธุ์มะนาว จำนวน ๓๕ ชั่วโมง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑. ช่องทางการประกอบอาชีพการปลูกและขยายพันธุ์มะนาว	๑.๑ บอกความสำคัญของ การ ประกอบอาชีพการปลูก และขยายพันธุ์มะนาว ๑.๒ บอกความเป็นไปได้ใน การ ประกอบอาชีพการปลูก และขยายพันธุ์มะนาว ได้แก่ ทุน การตลาด แรงงานวัสดุ อุปกรณ์ ทำเลที่ตั้ง บรรจุหีบ ห่อ และขนส่ง ๑.๓ แหล่งเรียนรู้ ๑.๔ บอกทิศทางการ ประกอบอาชีพจำหน่าย มะนาว	๑.๑ ความสำคัญของการประกอบอาชีพการ ปลูกและขยายพันธุ์มะนาว ๑.๒ ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการ ปลูกและขยาย พันธุ์มะนาว ๑.๒.๑ ทุน ๑.๒.๒ ความต้องการของตลาด ๑.๒.๓ การใช้แรงงาน ๑.๒.๔ การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ๑.๒.๕ การเลือกทำเลที่ตั้ง ๑.๒.๖ การบรรจุหีบห่อ ๑.๒.๗ การขนส่ง ๑.๒.๘ ความเป็นไปได้ในการประกอบ อาชีพตามศักยภาพ ๕ ด้าน ได้แก่ศักยภาพ ของทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ ศักยภาพของพื้นที่ตามลักษณะภูมิอากาศ ศักยภาพของภูมิประเทศ และทำเลที่ตั้งของ แต่ละประเทศ ศักยภาพของศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ และ ศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่ ๑.๓ แหล่งเรียนรู้	๑.๑ ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สถาน ประกอบการ สื่อของจริง สื่อ บุคคลใน ชุมชน ประเทศและ โลก เพื่อนำข้อมูลมาคิด วิเคราะห์ และใช้ในการประกอบอาชีพ ที่มีความ เป็นไปได้ในชุมชน ๑.๒ วิเคราะห์อาชีพที่คิดว่า จะ สามารถเลือก ประกอบอาชีพ ได้ในชุมชนจากข้อมูลต่าง ๆ และสอดคล้องกับศักยภาพ ของตนเองและ ชุมชน ๑.๓ ศึกษาดูงานในสถาน ประกอบการ แหล่ง เรียนรู้ ต่าง ๆ ในอาชีพที่ตัดสินใจ เลือก ๑.๔ ครู ผู้เรียน และภูมิปัญญา ร่วมกันอภิปราย ทิศทางความก้าวหน้าและ พัฒนาอาชีพการ ประกอบอาชีพการปลูกและขยายพันธุ์มะนาวใน รูปแบบที่เหมาะสม กับตนเอง โดยคำนึงถึงความ เสี่ยงจากภัยธรรมชาติ ความ คุ่มค่า และความ ต้องการของ ตลาด	๕	-

๓.๓ โรคและศัตรูของพืชและการป้องกัน	๓.๒.๓ โรคและศัตรูของพืชและการป้องกัน	๓.๓ จัดผู้เรียนไปศึกษาดูงานในแหล่งเรียนรู้	
๓.๔ การดูแลในระยะเวลาต่างๆ	๓.๒.๔ การดูแลพันธุ์มะนาวในระยะต่างๆ	ชุมชน พร้อม จัดบันทึก	
๓.๔ การดูแลในระยะเวลาต่างๆ	๓.๓ ขั้นตอนการฝึกปฏิบัติการขยายพันธุ์มะนาว	๓.๔ จัดทำแผนการฝึกทักษะการประกอบอาชีพการขยายพันธุ์พืช	
		๓.๕ จัดบันทึกผลการเรียนรู้	
		๓.๖ ดำเนินการวัดและประเมินผลตามหลักการสุตรกำหนด	
๔. การบริหารจัดการ	๔.๑ สามารถบริหารจัดการ	๔.๑ การบริหารจัดการผลิตจัดให้ผู้เรียน	๑๐
ในการ ประกอบอาชีพ	การ ขยายพันธุ์พืชได้ -	๔.๑.๑ สํารวจและศึกษาแหล่งวัสดุ อุปกรณ์	-
การ ปลูกลง	ควบคุมคุณภาพ - ลดต้นทุน -	และการใช้ประโยชน์ของแหล่ง	
ขยายพันธุ์มะนาว	แผนการผลิต	ทรัพยากรธรรมชาติ และทุนต่าง ๆ	
	๔.๒ สามารถจัดการการตลาด	๔.๑.๒ การกำหนดและ การควบคุมคุณภาพ	
	ใน การปลูกลงและขยายพันธุ์	ผลผลิตที่ต้องการ	
	มะนาวได้ - ทำฐานข้อมูล -	๔.๑.๓ ศึกษาการลด ต้นทุนการผลิต แต่	
	ประชาสัมพันธ์ - กระจ่ายการ	คุณภาพ คงเดิม	
	ผลผลิต - วางแผนการตลาด	๔.๑.๔ ศึกษาวิเคราะห์ ปัจจัยความเสี่ยงที่คาด	
	๔.๓ สามารถจัดการความ	ว่าจะเกิดขึ้นและมีแนวทางในการจัดการความ	
	เสี่ยงได้	เสี่ยง	
	๔.๔ สามารถวางแผนการ	๔.๒ การบริหารจัดการตลาดจัดให้ผู้เรียน	
	ดำเนินงานได้	๔.๒.๑ ศึกษาข้อมูลการตลาดและวิเคราะห์	
		ความต้องการของตลาดในชุมชน ประเทศและ	
		โลก	
		๔.๒.๒ กำหนดทิศทาง เป้าหมาย กลยุทธ์ และ	
		แผนการจัดการตลาด	

		๒) ค่าใช้จ่ายในการปลูกและขยายพันธุ์ มะนาว ๓) ผลกำไรจากการปลูกและขยายพันธุ์ มะนาว ๔) คู่แข่งขัน ๔.๓.๒ การวางแผนการจัดการความเสี่ยง		
--	--	--	--	--

ลงชื่อ.....ผู้เสนอ
(...นายกิตติคุณ...คำแก้ว...)
ตำแหน่ง..ครู กศน.ตำบล..
ปฏิบัติหน้าที่การศึกษาต่อเนื่อง

ลงชื่อ.....ผู้อนุมัติ
(...นางมยุรี..ซอนทอง...)
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ กศน.อำเภอห้วยใหญ่

ผู้เห็นชอบ
(นายสมเจตน์ สวาศรี)
ผู้อำนวยการสำนักงาน กศน.จังหวัดมุกดาหาร